

اهمیت افکار عمومی در حمایت از فلسطین

حسین نورانی نژاد

عملیات غافلگیرکننده توفان الاقصی از سوی حماس، یک تهاجم بیسابقه از سوی مقاومت فلسطین بود که تصاویر و اخبار آن واکنش‌های متفاوتی را برانگیخت. برخی که از گذشته حامی اسرائیل بوده‌اند، با علم بر جنایات و اشغالگری آنها، بنا به دلایل مختلف مانند نوعی اسلام‌ستیزی و ضدیت با مسلمانان یا خودکم‌بینی و ذوب‌شدگی در تبلیغات رسانه‌های متمایل به صهیونیسم، چشم بر این فجایع بسته‌اند و طبعاً به محکومیت یک‌طرفه آن پرداختند، اما اکثریتی عدالت‌خواه هستند که به وجوه انسانی و پیشینه سیاسی نزاع توجه دارند، اما بعضاً با دیدن تصاویر خشونت بیسابقه و درگیر شدن غیرنظامیان در آن، دچار دوگانگی و تشویش تحلیلی شده‌اند. برای گروه اخیر، رسیدن به اصولی راهنما جهت نیل به موضعی منسجم، بدون دوگانگی، مطمئن و قابل دفاع، ضروری به نظر می‌رسد. نکاتی که در پی می‌آید، تلاشی است برای این منظور:

۱- ریشه اصلی خشونت در هر منطقه اشغالی، اشغالگری است. از نحوه تشکیل کشور اسرائیل که بگذریم، رعایت حقوق بین‌الملل و اجرای قطعنامه‌های متعدد سازمان ملل ایجاب می‌کرد که اسرائیل در سیاست شهرک‌سازی و گسترش اشغالگری خود متوقف شود و به مرزهای ۱۹۶۷ متعهد شود. در غیر این صورت، حقوق بین‌الملل جواز مقابله با اشغالگری را از پیش داده است.

۲- اینکه مدتی نیروهای تحت اشغال تحریک کمتری داشته‌اند، رافع حق آنها برای مقابله - در هر زمان که بتوانند - نیست. در واقع اگر مدتی به سکوت و سکون گذشت، ظلم و اشغال تایید نشده است بلکه مظلوم از نفس افتاده و حق دارد هر زمان که بتواند برای احقاق حق خود قیام کند.

۳- در سال‌ها و ماه‌های اخیر، برخلاف تصور برخی افراد غیرمطلع، نه فقط تنش در غزه و کشتار فلسطینیان و شهرک‌سازی متوقف نشده بود و اصطلاحاً شرایط عادی نبو، که شاهد افزایش آن بوده‌ایم. سال گذشته، سازمان ملل متحد احتمال داد که با توجه به شمار کشته‌های فلسطینی در سال ۲۰۲۲، مرگبارترین سال برای فلسطینیان در ۱۷ سال گذشته رخ

داده باشد. براساس اعلام این سازمان، در 10 ماهه اول ۲۰۲۲، بیش از ۱۲۵ فلسطینی در کرانه باختری و شرق بیت‌المقدس کشته شدند. فلسطینیان نیز شمار کشته‌های خود را در این دوره بیش از ۱۶۰ تن اعلام کردند، هر چند که به گفته آنها، با احتساب شمار کشته‌ها در غزه، تعداد تلفات فلسطینی بیش از ۲۰۰ تن بوده است. یک بنیاد حامی کودکان گزارش داد که ۴۷ تن از کشته‌های فلسطینی طی 10 ماهه ابتدایی سال مذکور، کودک بوده‌اند. این درحالی است که مجمع ملی خانواده‌های شهدای فلسطین اعلام کرده بود که در سال ۲۰۲۱ نیز در مجموع ۳۵۷ فلسطینی توسط صهیونیست‌ها به شهادت رسیدند. در سال ۲۰۲۳ این روند به نحو فزاینده‌ای ادامه داشت. براساس گزارش وزارت بهداشت فلسطین، در هفت ماهه ابتدایی سال جاری میلادی، ۱۸۰ فلسطینی در حملات ارتش اسرائیل شهید شده‌اند که ۳۱ نفر از آنها کودک، ۱۱ نفر زن و هشت نفر هم سالخورده بوده‌اند. در نقطه مقابل، نشانه‌های پر شدن کاسه صبر فلسطینی‌ها نیز دیده می‌شود. جایی که به گزارش روزنامه عبری زبان «یدیعوت احرونوت»، از زمان پایان انتفاضه دوم فلسطینی‌ها، سال 2023 بدترین سال برای رژیم اسرائیل بوده، چراکه تعداد شهرک‌نشینانی که در عملیات نیروهای مقاومت فلسطینی از آغاز سال جاری تا حدود یک ماه پیش کشته شدند، به 34 نفر رسید.

۴- مجموع این عوامل طی دهه‌ها تداوم آن در مناطق اشغالی باعث شکست اخلاقی اسرائیل در میان بخش بزرگی از افکار عمومی جهان بوده است. عاملی که با همه کم‌قدرتی افکار عمومی، فقدان آن موجب پیشروی بیشتر اسرائیل و کشتار فراوان‌تر فلسطینیان بی‌گناه می‌شود.

۵- عملیات توفان الاقصی اگرچه بنا بر حق مبارزه نیروهای تحت اشغال با اشغالگران، توجیه حقوقی دارد، اما برخی ابعاد آن از جمله جان باختن تعداد زیادی زن و کودک و غیرنظامیان و به اسارت بردن برخی از آنها، موجب نقدهای اخلاقی و حیرت و تاثیر بخشی از افکار عمومی شده است. آنها اگرچه مقاومت و حتا جنگ را حق فلسطینیان میدانند، اما خواهان حفظ برتری اخلاقی آنها و عدم خدشه بر اسطوره مظلومیت و مروت فلسطینیان و عدم فرصت مظلوم‌نمایی برای رژیم آپارتایدی اسرائیل هستند و برخی اقدامات حماس علیه غیرنظامیان را غیرقابل دفاع میدانند. لذا برخی که این اصل را در برخی تصاویر وایرال شده از عملیات اخیر حماس مخدوش شده دیده‌اند، ترجیح به تداوم حمایت از حقوق مظلومان فلسطین اما سکوت یا نقد نسبت به عملیات توفان الاقصی دارند. کسانی هم که قصد حمایت مطلق دارند باید بتوانند به این بخش از نقدهای افکار عمومی و پرسش‌هایی که درباره ناسازگاری این موضع با دیگر مواضع مدنی، حقوق بشری و

صلح‌خواهان به آنهاست به نحوی پاسخ دهند. این مطالبه به عینه در روزهای اخیر دیده می‌شود. هرچند با گذر زمان ابعاد دیگری از وقایع آن روز به مرور روشن می‌شود تا آثار تبلیغات یکسویه را تعدیل کند

۶- با همه این احوال، تشدید کم سابقه کشتار فلسطینیان بی‌گناه و ویرانی غزه، خطری است که پس از توفان الاقصی شاهد وقوع آن هستیم. اگر کسی به فلسطینیان حق واکنشی مانند اتفاقات آن عملیات را در برابر اشغال و ویرانی منازلشان نمی‌دهد، طبیعا نباید نسبت به بمباران و موشکباران وسیع غزه هم بی‌تفاوت باشد و برای ممانعت از آن هر آنچه می‌تواند انجام دهد.

۷- باید مراقب بود که بین مواضع انسانی و مدنی و حقوقی با مواضع حاکمیتی خلط نشود. اصل ضروری برای حاکمیت، عدم ورود مستقیم به مناقشه و دور نگه داشتن کشور از ترکشها و پیامدهای احتمالی آن است. ملاحظه‌ای که خوشبختانه در مواضع رسمی مقامات ارشد نظام تاکنون دیده شده است.

۸- حرف آخر آنکه سرمایه اصلی بسیاری از نیروهای مظلوم و تحت ستم، افکار عمومی است. این افکار عمومی اغلب تبدیل به قدرتی متناسب در توازن واقعی قوا نمی‌شود اما این دلیل کافی برای نادیده گرفتن آن نیست. این نکته‌ای است که هم فلسطینیان و هم حامیان آرمان فلسطین باید در نظر بگیرند و از آن به مثابه نماد شرافت مقاومت پاسداری کنند.